

Ook nabijgelegen eilandje Rottumerplaat weer tijdelijk dood Huis op orde en waterpoelen

Van onze verslaggever
WIM PHYLIPSEN

ROTTUMEROOG — Het gaat goed met het echtpaar Hendrik en Janny Toxopeus (en hun meegenomen teckeltje), dat sinds vorige week vrijdag een uiterst vriendelijk bedoelde „bezetting” van het eilandje Rottumeroog uitvoert. „Het gaat prima met ons. Het weer is wat opgeknapt, nadat we Tweede Paasdag windkracht zeven te verduren kregen. Maar wat dat betreft zijn we wel wat gewend op de waddeneilanden. En verder gaat het gewoon zijn gangetje”, aldus Hendrik Toxopeus dinsdagmiddag vanaf zijn jacht Amazone.

Het elf meter lange koterjacht ligt aan de oostelijke punt van het eiland voor anker en valt bij eb droog.

Het lijkt erop dat Rijkswaterstaat zal proberen het echtpaar te overreden de actie voor het eind van de week op te geven. Vanmorgen vertrekken twee medewerkers naar Rottumeroog om met hen te praten. „Ten eerste zitten ze daar in een verboden gebied, waarmee ze de Natuurbeschermingswet overtreden, maar ze hebben ook huisvesting gezocht in een rijksgebouw”, aldus ir H. Nijdam, hoofd van de afdeling Groeningen van Rijkswaterstaat, die Rottumeroog en Rottumerplaat onder beheer heeft. Hij kan wel begrip voor de bezetting opbrengen: „Ik kan me de emotionele binding best voorstellen die de Toxopeusen met het eiland hebben. We zullen ze ook niet direct sommeren om weg te gaan, maar er toch wel op aandringen dat ze het eiland voor het einde van de week hebben verlaten.”

Reacties

Hendrik en Janny Toxopeus staan versted van de reacties, die hun actie teweegbrengt. „Via mijn zuster en ook luisterend naar radio-uitzendingen merken we dat het idee om Rottumeroog en Rottumerplaat in hun huidige omvang te behouden enorm aanslaat. Er zijn zelfs gepensioneerden en vut'ers die zich als vrijwilliger melden om met ons onderhoud op het eiland te plegen, zodat de zee minder kans krijgt. En dat doet ons erg goed. Er zijn ook mensen die onze actie niet zo zien zitten, maar tegen hen zou ik willen zeggen: kom hier eens kijken dan verander je wel van mening”, aldus Hendrik Toxopeus.

Hij verwacht niet dat hij en zijn vrouw zomaar van het eiland zullen worden afgehaald: „We doen het voor

Strandvoogd Bareld Klamer op Rottumerplaat: „Veel zand gevangen.”

een goede zaak waar veel mensen achter staan. Op een simpel verzoek om weg te gaan, en zonder te weten wat er nu verder gaat gebeuren, gaan we dus niet in. Maar als er een bevel komt waar desnoods de rijkspolitie te water aan te pas komt zullen we niet ongehoorzaam zijn en zullen we onze actie vredig beëindigen.”

De eerste dagen hebben Hendrik en Janny Toxopeus het woonhuis op orde gebracht — de vroegere woning van Hendriks vader, strandvoogd Jan Toxopeus, en zijn gezin — waar ze nu tijdelijk hun intrek hebben genomen. Maar een groot deel van de tijd ging voor

Hendrik en Janny Toxopeus op aan het opnieuw aanleggen van zoetwaterdrinkplaatsen voor de vogels en voor de padden, die er in de tijd dat Hendriks vader strandvoogd op Rottumeroog was zo veelvuldig voorkwamen. Het echtpaar moest een flinke laag grond weggraven om het zoete grondwater te bereiken, maar dat is nu gebeurd.

„Verder hebben we tijdens wandelingen over het eiland het strand geïnspecteerd en de duinen natuurlijk, of wat daar sinds het vertrek van mijn vader nog van over is”, aldus Toxopeus. Het bewoonbare deel van Rottumeroog met duinen en stranden is ongeveer vijf ki-

or mensen bewoond'

uitgediept op Rottumeroog

Foto Wim Ruijgrok — de Volkskrant

lometer lang. In een stevige wandeling is het eiland in ongeveer anderhalf uur te ronden. Toxopeus bleef er gisteren vooralsnog bij dat hij en zijn vrouw de „bezetting” de bedoelde veertien dagen willen volhouden.

Kale zandplaat

Hendrik en Janny Toxopeus proberen met hun „bezetting” te voorkomen dat een plan van Rijkswaterstaat wordt uitgevoerd. Dat houdt in dat alle onderhoud aan het eiland en ook aan het nabijge eilandje Rottumerplaat achterwege blijft en de natuur vrij spel op en

rond de eilanden krijgt. Dat heeft echter tot gevolg dat de zee het grootste deel ervan zal opslokken. Ook staat dan vast, dat zeker van Rottumeroog over enkele tientallen jaren nog slechts een kale zandplaat over is en het grootste deel door zandafslag in het westen en aangroei in het oosten al „wandeland” in de geulen van de Eems is verdwenen.

Inmiddels is ook het westelijker gelegen en ongeveer acht kilometer lange Rottumerplaat weer tijdelijk bewoond. Strandvoogd Barend Klamer — sinds acht jaar als rijksambtenaar beheerder van Plaat en Oog — vertrok dinsdagmorgen vroeg met zeven mensen voor

een onderhoudsperiode van twee tot drie weken vanuit de haven van Lauwersoog. „We gingen op weg met een dekschuit met een sleper ervoor en waren hier om ongeveer half twee vanmiddag bij hoogwater aan de wadkant van het eiland. Als het water straks zakt halen we die praam leeg en kunnen we met ons werk beginnen”, aldus een opgewekte Klamer dinsdagmiddag rond een uur of drie vanaf Rottumerplaat. „Wat we allemaal hebben meegenomen? Een trekker, een shovel, een Landrover, een grote lading rijshout en naast proviand een grote tank met drinkwater, want in de regenbakken die hier staan vinden we nogal eens een dode vogel. Maar als de bakken schoon gemaakt zijn kunnen we dat water ook gebruiken.”

Klamer en zijn mannen krijgen het druk de komende weken. Zij wonen tijdelijk in een normale behuizing zoals die al sinds jaar en dag op Rottumerplaat staat: „Met alles erop en eraan en voor iedereen een eigen slaapkamer-tje.” Wat het onderhoudswerk betreft: er moeten nieuwe strandpalen worden geplaatst en oude vervangen. Er moeten vliegschijven worden geplaatst, die nodig zijn voor de luchtkartering en hoogtemeting. „En als we hier klaar zijn gaan we hetzelfde doen op Rottumeroog. Alles moet op 1 mei klaar zijn dus dat wordt nog even stevig aanpoten”, aldus Klamer. Rottumerplaat is volgens hem eerder aangegroeid dan dat er zand is afgeslagen door stormen, die er afgelopen winter overigens nauwelijks waren. „De schade valt best mee. We hebben juist veel zand gevangen met al die oostenwind. Verder begint alles net een beetje groen te worden. De sterren zijn er nog niet maar de zilvermeeuwen, de duiven en de eidereenden al wel”.

Verdedigingswerken

De Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee is het in principe eens met de uitgangspunten van het advies van Rijkswaterstaat aan minister Maij-Weggen het onderhoud stop te zetten en de natuur zijn gang te laten gaan. „Maar dan wel onder de voorwaarde, dat alles toch zo goed mogelijk wordt bewaard en in de gaten gehouden, en dat voortdurende metingen aantonen hoe de ontwikkeling zich voltrekt”, aldus woordvoerder Hans Revier. „Als je in het oostelijk waddengebied de natuur op zijn beloop laat — en het is een van de weinige gebieden waar dat nog kan — dan passen daar geen verdedigingswerken voor de eilanden in. De natuur is een dynamisch gebeuren en die dynamiek moet je dan ook aan de natuur overlaten.”

Jan Wolkers roept op tot steun aan „man op eiland”

Van onze verslaggever

AMSTERDAM — De schrijver Jan Wolkers roept op tot adhesie voor „de man op het eiland”: „Geleerden, schrijvers, mensen uit de wetenschappelijke wereld, eigenlijk iedere Nederlander, moet financieel helpen de natuur op Rottumeroog te behouden.” Wolkers heeft als voorbeeld duizend gulden ter beschikking gesteld aan Hendrik Toxopeus, die het eilandje bezet houdt.

„Het is een schitterend stukje natuur, dat op geen enkele manier prijsgegeven mag worden aan de zee”, zegt Wolkers. „Als we de zee een vinger geven, neemt ze het hele land en moeten alle Nederlanders zich terugtrekken tot Arnhem, want zover reikt de zee. Rottumeroog mag op geen enkele manier wegzakken in het water van een toch al giftige Waddenzee.”

De schrijver vindt dat de Nederlandse bevolking zelf iets moet doen als de overheid het laat afweten. „Die duizend gulden van mij zijn een symbolisch gebaar. Daarmee kan misschien druk worden uitgeoefend op de regering. In feite is er 250 duizend gulden per jaar nodig om het eiland te behouden. Dat hoeft dus helemaal geen punt te zijn”, hoopt Wolkers.

Contact met Toxopeus over zijn actie heeft hij niet gehad. „Kijk, een comité moet nog opgericht worden. En we moeten die man ook niet onnodig lastig vallen. Hij verkiest de rust. Zelf kan ik dat goed aanvoelen omdat ik twintig jaar geleden een week op de naburige Rottumerplaat heb vertoefd.

„De Nederlandse bevolking moet in de eerste plaats voorkomen dat zo'n mooi eiland wegzakt in de zee. Misschien kunnen we dan ook nog iets van de politiek verwachten. Waar het mij vooral om te doen is dat ik niet de hoofdfiguur wordt van de actie, maar juist Toxopeus. Heel Nederland moet zich achter hem scharen.”

Strandvoogd Bareld Klamer op Rottumerplaat: „Veel zand gevangen.”